

Recull de recursos 20
Abril 2011

Maleta Sons i Sorolls

Us presentem...

- La publicació *Sons i sorolls: guia informativa i propostes d'activitats per millorar la qualitat acústica*.
- Els materials de la maleta...
 - ... per aprendre llegint i/o escoltant
 - Materials per a educadors i educadores
 - Materials per a infants i adolescents
 - ... per imaginar llegint i/o escoltant
 - ... per escoltar i expressar
 - ... per mirar, escoltar i viure la música
 - ... per experimentar
 - ... per sonoritzar i crear música

Guia sons i sorolls

Querol, J. *Sons i sorolls: guia informativa i proposta d'activitats per millorar la qualitat acústica*. Idea i coordinació: Alba Castelltort i Hilda Weissmann. Barcelona: Ajuntament. Departament de Control i Disminució de la Contaminació Acústica i Departament d'Educació Ambiental, 2011.

Guia que ofereix al professorat de totes les etapes educatives i de diferents especialitats una mirada àmplia sobre la temàtica dels sons i sorolls i que pretén estimular noves iniciatives per fomentar l'educació acústica i millorar la qualitat acústica de l'entorn. El material conté una primera part informativa estructurada en quatre eixos (cultura, entorn, ciència i salut) i una proposta oberta d'activitats per a cada eix i pensada per a 4 grups d'edat: a partir de 3 anys, 6, 10 i 14. La maleta pedagògica inclou materials per desenvolupar algunes de les activitats proposades.

Per aprendre llegint i/o escoltant

Materials per a educadors i educadores

Alvin, J. *Musicoterapia*. Barcelona: Paidós, 2005. A l'autora se li deu l'organització científica i la promoció d'aquesta tècnica, la musicoterapia, destinada a produir canvis en el caràcter, en la vida afectiva i en la conducta de les persones.

Compromís ciutadà per la sostenibilitat. Barcelona: Ajuntament. Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat, 2002.

Davis, W. B., et al. *Introducció a la Musicoterapia*. Barcelona: Boileau, 2006. Presenta una visió global de la pràctica de la musicoteràpia que inclou a més resultats de les investigacions i de les tècniques clíniques més actuals.

Espinosa, S. *Ecología acústica y educación: bases para el diseño de un nuevo paisaje sonoro*. Barcelona: Graó, 2006. Proposa estratègies, planteja problemes i suggereix recursos perquè la contaminació acústica actual pugui donar pas a un nou paisatge sonor més ric i més saludable.

Ferrando, H., et al. *Amb bici a l'institut: projecte pedagògic per a secundària*. Barcelona: BACC, 2009. Inclou 1 disc òptic (DVD). A partir de 12 anys. Manual amb unitats de coneixement i recursos pedagògics i pràctics per a fomentar l'ús de la bicicleta entre els estudiants de secundària.

Figueres, M.; Fiol, M. *Experiència musical amb nens petits: enfoc i realització*. Barcelona: Patronat Municipal de Guarderies Infantils de Barcelona, 1991. Els autors presenten la seva concepció pedagògica i musical i descriuen experiències de treball musical en relació amb la percepció, l'audició, el moviment i la cançó.

Masselot, E; Woehling, P. *Pequeñas percusiones*. Courlay: Fuzeau, 2009. (Percuti-Percuta, 1). Inclou 1 disc (CD). Guia pedagògica sobre la utilització de la percussió en l'àmbit escolar i educatiu amb una mirada multicultural.

Murray, R. ...*Quando las palabras cantan*. Buenos Aires: Ricordi Americana, 1970. Llibre que descriu experiències per a infants i adults en les que l'únic instrument que apareix és la veu. La veu humana cantant, recitant, taral·lejant, entonant... superant poc a poc una inhibició rere l'altra per a trobar la personalitat de cada veu individual.

Murray, R. *El nuevo paisaje sonoro: un manual para el maestro de música moderno*. Buenos Aires: Ricordi Americana, 1969. Llibre que parla de l'acústica i la psicoacústica amb un estil obert a múltiples direccions. S'hi troben estimulants i inspiradors exemples sobre la manera d'educar de l'autor i sobre apassionants temes de lectura.

Murray, R. *Limpieza de oídos: notas para un curso de música experimental*. Buenos Aires: Ricordi Americana, 1967. Recopilació de les notes que l'autor va dictar a estudiants universitaris d'un curs de música experimental. S'hi troben exercicis per a induir a percebre i per escoltar els sons de l'ambient i aquells que els humans hi afegim.

París, A.; Hevia, A. *Menys soroll millor*. Barcelona: l'Ajuntament, [2002]. 26 p. (Guies d'educació ambiental; 8). Informació bàsica d'un ventall de temes relacionats amb el so a la ciutat. Inclou dades de la ciutat de Barcelona.

Sanfeliu, A. *Las mujeres, la música y la paz*. Barcelona: Icaria, 2010. Llibre que vol donar a conèixer quina ha estat l'aportació musical de les dones cantants en l'àmbit de la cultura de la pau en els últims 50 anys. Inclou un llistat de cançons sobre temes relacionats amb l'univers femení.

Sanfeliu, A.; Caireta, M. *La música com a instrument d'educació per a la pau*. Bellaterra: Escola de Cultura de Pau, Diputació de Barcelona, 2005. Sis propostes didàctiques per a treballar sis cançons que parlen sobre la guerra, la pau, els drets humans, els drets dels infants, la immigració i la diversitat.

Tonucci, F. *La ciudad de los niños: un modo nuevo de pensar la ciudad*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2004. L'autor proposa recuperar l'espai públic de les ciutats perquè els infants puguin tornar a jugar al carrer i la ciutat recuperi els conceptes d'equilibri, benestar i convivència.

Torralba, F. *L'art de saber escoltar*. Lleida: Pagès, 2007. Guia per desenvolupar l'art d'escoltar en profunditat en una societat cada cop més insensible a les veus més febles.

Materials per a infants i adolescents

Archer, M. *¡Pujaj!: ruidos divertidos*. Dodd, E. (il.). Madrid: Bruño, 2009. Per a menors de 2 anys, amb la supervisió d'un adult. Llibre per veure i escoltar els sons del cos. Conté botons a cada pàgina que al prémer-los emeten un so corporal diferent.

Billioud, J. M. *La música*. Mourrain, S. (il.). Barcelona: Cruïlla, 2005. A partir de 6 anys. Llibre amb solapes i finestres per a descobrir el món de la música i els instruments.

Bravi, S. *El llibre de les veus*. Sant Joan Despí: Corimbo, 2007. A partir de 3 anys. Llibre per conèixer com s'anomenen les veus de diferents animals.

Bravi, S. *El llibre dels sorolls*. Sant Joan Despí: Corimbo, 2006. A partir de 3 anys. Llibre per conèixer els sons quotidians, els dels animals i molts d'altres.

Com funcionen les coses [enregistrament vídeo]: el telèfon i altres invents. Barcelona: Barcelona Multimedia, DL 2010. 1 disc òptic (DVD). A partir de 10 anys. Guia per entendre com funcionen les ones sonores, la nostra orella i tot allò que fa possible les comunicacions a distància.

Gasol, A.; Blanch, T. *Paraules sonores*. Herrero, T. (il.). Barcelona: Barcanova, 2009. A partir de 9 anys. Conte per descobrir paraules que representen sons i que poden ser onomatopeies o altres mots expressius.

Genetay, J. *Paseando y escuchando... por el campo [enregistrament sonor]*. Courlay: Fuzeau, 2004. 2 discos (CD) + 1 guia pedagògica + 60 targetes. A partir de 3 anys. Material per a escoltar i reconèixer diferents paisatges sonors i parlar de les característiques dels sons. Les targetes amb dibuixos del medi rural.

Goldsmith, M. *Llum i so*. [Barcelona]: Llançalletres, 2007. A partir de 5 anys. Fotografies sorprenents amb un text clar que explica què és el so i com es produeix, transmet i detecta. Inclou activitats per fer a l'aula.

Guibert, F. de. *¡Canta, ruiseñor, canta!* Miyamoto, C. (il.). Barcelona: Kókinos, 2007. Inclou 1 disc (CD). A partir de 10 anys. Àlbum il·lustrat que juntament amb el CD mostra el cant, el plomatge, la morfologia i els costums de 60 ocells diferents.

L'Orquestra. Barcelona: Combel, 2010. A partir de 5 anys. Llibre amb desplegable que presenta les famílies d'instruments més importants i la seva funció dins del conjunt de l'orquestra.

Labbé, B.; Puech, M. *La paraula i el silenci*. Barcelona: Cruïlla, 2007.

A partir de 8 anys. Apropa els infants al món de la paraula i el silenci per aprendre la seva importància, la seva necessitat i el que signifiquen.

Loriga, R. *Els indis no fan soroll*. Barcelona: Parramón, 2006.

A partir de 10 anys. Bonica història que convida a reflexionar sobre el soroll i la seva repercussió en l'entorn.

Matheu, E. *Barcelona: ocells de Barcelona*. Barcelona:

Ajuntament. Direcció d'Educació Ambiental i Participació, 2005. Guies d'educació ambiental, 23. Inclou 1 disc òptic (cd-rom).

A partir de 5 anys. Guia amb informació sobre els ocells que podem trobar a Barcelona i els seus cants.

Música a la carta. Courlay: Fuzeau, 2007. Inclou 1 disc (CD) i 36 cartes.

A partir de 7 anys. Joc de cartes i CD de sons que permet descobrir les característiques visuals i sonores dels principals instruments musicals.

Parker, S. *Sonido: proyectos con música y ondas sonoras*. Barcelona: Parramón, 2008.

A partir de 6 anys. A través d'experiments s'explica què és el so, les seves propietats i característiques i com construir instruments musicals.

Pérez, S., et al. *Música per a nens*. Escandell, V. (il.). Barcelona: Parramón, 2010. Inclou 1 disc (CD).

A partir de 9 anys. Un recorregut per la música, des dels seus orígens fins a l'actualitat, amb activitats entretingudes i un CD que inclou exemples d'alguns períodes musicals.

Ros, R. *Els tres tambors*. Cabestany, S. (il.). Barcelona: Tantàgora, 2007.

A partir de 10 anys. Relat inspirat en una història real sobre la guerra civil espanyola que mostra com afecten les guerres als infants i que s'acompanya de cançons tradicionals catalanes i de cançons cantades pels brigadistes internacionals.

Velilla, N. *Bits Sonoros*. Madrid: Nueva Carisch, 2009. Inclou 1 disc (CD).

A partir de 9 mesos. 10 sèries de targetes amb fotografies de diferents fonts sonores i un CD amb sons gravats per educar la percepció auditiva. Conté propostes didàctiques.

Vilalta, B.; Salomó, X. *Els sons de la Granja*. Barcelona: Combel, 2005.

A partir de 3 anys. Llibre amb solapes. A partir d'onomatopeies i rodolins es convida als infants a endevinar els animals que viuen en una granja.

Per imaginar llegint i/o escoltant

Abad, M. *El timbaler del Bruc*. Rius, R. (il.). Barcelona: Susaeta, 2002.

A partir de 9 anys. Rondalla catalana que explica com gràcies a un tambor tocat per un vailet a les muntanyes de Montserrat, el poble català va guanyar la batalla del Bruc contra les tropes franceses de Napoleó.

Balada, M. *Quin embolic còsmic!* Celorio, J. M. (il.). Barcelona: El Cep i la Nansa, 2009. Inclou 1 disc òptic (DVD).

A partir de 5 anys. Conte infantil adaptat al català signat, un sistema de comunicació que utilitza el vocabulari de la llengua de signes catalana amb l'estructura de la llengua oral.

Balaguer, M. *Jana, la caçadora de sons*. Barcelona: Cruïlla, 2009.

A partir de 7 anys. Acompanyada del cavall blanc i l'esquirol, la Jana va a buscar el so que li falta a l'avi per acabar un instrument que farà una música extraordinària. Però el viatge és llarg i molt perillós.

Cavall fort: revista per a nois i noies. Barcelona Fundació Cavall Fort, 1961.

A partir de 9 anys. Conté un concurs d'onomatopeies i diverses tires còmiques. El seu suplement *Tantano* conté diferents històries plenes d'onomatopeies.

Crozon, A. *Los instrumentos musicales*. Madrid: SM, 2003.

A partir de 4 anys. 21 endevinalles sobre instruments musicals.

Cuentos de todos los colores [enregistrament sonor]: el origen de las cosas. Barcelona: Tantàgora, DL 2006. 1 disc (CD) + 1 fullet.

Educació infantil. 1 disc compacte (CD) amb contes d'arreu del món narrats per veus d'aquests països.

Díaz, G. C. *Óyeme con los ojos*. Madrid: Anaya, 2009.

A partir de 10 anys. L'Horacio és sord a causa d'una malaltia que va tenir de petit. Novel·la que parla del rebuig cap a les persones sordes com a conseqüència del desconeixement de la seva realitat.

El Flautista d'Hamelín. Tubau, V. (il.). Barcelona: Cruïlla, 2009.

A partir de 3 anys. Conte popular escrit amb lletra de pal i lletra lligada que explica la història d'un foraster que tocant una melodia molt estranya amb un flauta aconsegueix endur-se totes les rates de la ciutat d'Hamelín.

Figuerola, M.; Alonso, J. R. *Plou i fa sol*. Barcelona: Baula, 2003.

A partir de 3 anys. Llibre amb foradets per jugar amb els dits tot aprenent la cançó tradicional catalana "Plou i fa sol".

Gatti, A. *La Flauta Màgica*. Malone, P. (il.). Barcelona: Malsinet, 2005. Inclou 1 disc (CD).

A partir de 9 anys. Llibre il·lustrat basat en l'òpera de Mozart, la Flauta Màgica, un "conte de fades", una al·legoria del triomf del Bé sobre el Mal.

Grau, A. *Els músics de Bremen*. Steinmeyer, P. (il.). Barcelona: Combel, 2003.

A partir de 6 anys. Conte clàssic. Explica les aventures d'un ase, un gos, un gat i un gall que decideixen fer-se músics quan els seus amos els fan fora de casa perquè ja s'han fet vells.

Hoffmann, E. T. A. *El Trencaous*. Barcelona: Malsinet, 2006. Inclou 1 disc òptic (cd-rom).

Llibre il·lustrat basat en la clàssica història d'E.T.A. Hoffman *El trencaous i el Rei dels Ratolins*. El ballet de El Trencaous, creat per Txaikovski, està basat en aquesta història.

Lienas, G. *Música a la panxa*. Fanlo, A. (il.). Barcelona: La Galera, 2009.

A partir de 5 anys. Conte que explica la història d'en Dani, un nen sord que es pensa que no és normal. Però, és que hi ha dues persones iguals?

Pennart, G. de. *Sofia, la vaca que estimava la música*. Barcelona: Corimbo, 2006.

A partir de 9 anys. Conte que descriu les aventures de Sofia, una vaca que vol tocar en una orquestra i prova sort a la gran ciutat.

Plou i fa sol, les bruixes es pentinen. [Barcelona]: Tantàgora, 2007. Inclou 1 disc (CD).

A partir de 5 anys. Les veus de sis dones posen so a dotze relats protagonitzats per bruixes. Els relats pertanyen a quatre gèneres diferents (llegenda, rondalla, creença i contarella).

Prokofiev, S. *Pedro y el Lobo*. Gabán, J. (il.). Vitoria-Gasteiz: AgrupArte Producciones, 2006. Inclou 1 disc òptic (cd-rom).

Conte musical de S. Prokofiev en forma de llibre-CD. Conté una guia didàctica.

Riu bé qui riu darrer [enregistrament sonor]: *contes divertits per riure*. Barcelona: Tantàgora, 2005. 1 disc (CD).

Recull de contarelles, rondalles, facècies i anècdotes per escoltar. Històries que entren per les orelles, es fiquen per les butxaques, omplen el colzes i s'escapen pel nas, com el riure.

Ros, R. *Quins uns, els gegants*. [Barcelona]: Tantàgora, 2008. Inclou 1 disc (CD).

A partir de 5 anys. Un narrador i tres narradores han posat veu a velles històries sobre diferents tipus de gegants.

Valverde, M. *Antologia de Contes amb Música*. Madrid: Mcmillan, 2010. Inclou 2 discos (CD).

A partir de 0 anys. Set composicions musicals originals i diferents per a set contes il·lustrats. Conté 2 CD d'àudio amb la música i els contes narrats.

Per escoltar i expressar

Around the world [enregistrament sonor]: *for babies*. [S.l.]: Brisa, 2006. 1 disc (CD).

Cançons d'arreu del món escollides pensant en els nadons.

Badia, M.; Vidal, A. *Tat!:* [recull de moixaines, jocs i cançons per a infants]. [Tarragona]: Arola, 2010. Inclou 1 disc (CD).

De 0 a 3 anys. Recull de moixaines, jocs i cançons procedents del folklore català. Cada proposta està organitzada a mode de fitxa.

Busqué i Barceló, M. *Violet Sant Pau: cançons populars catalanes per a nens i nenes de 2 a 5 anys*. Ginesta, M. (il.). [Barcelona]: Abadia de Montserrat, 2008. Inclou 1 disc (CD).

A partir de 2 anys. Repertori de cançons tradicionals amb la partitura i la lletra. Els textos de vegades expliquen una petita història i d'altres serveixen per ajudar a fer els moviments propis d'algun ofici.

Busqué i Barceló, M. *Violet Sant Pere: cançons populars catalanes per a nens i nenes de 2 a 5 anys*. Ginesta, M. (il.). [Barcelona]: Abadia de Montserrat, 2008. Inclou 1 disc (CD).

A partir de 2 anys. Repertori de cançons tradicionals amb la partitura i la lletra. Els textos de vegades expliquen una petita història i d'altres serveixen per ajudar a fer els moviments propis d'algun ofici.

Malagarriga, T. *Dites i cançons: instrumentades per als més petits*. Barcelona: Amalgama, 2007. Inclou 1 disc (CD).

Educació infantil. Proposta de recursos que dona protagonisme a la cançó i a la paraula tot acompanyant-la de sons, gestos i imatges que en recreen el contingut i en ressalten els ritmes, el fraseig i les estructures.

Sonothèque [enregistrament sonor] = *Sound library* = *Sonoteca*. [Paris]: Naïve, 2006. 4 discos (CD) + 1 fulllet. 4 discs compactes que recullen sons de la natura, de llocs públics i d'entreteniment, d'activitats humanes i de diversos mitjans de transport.

World Playground [enregistrament sonor]: *a musical adventure for kids*. New York: Putumayo World Music, 1999. 1 disc (CD) + 1 fulllet.

Educació primària. CD de músiques d'arreu del món. Inclou un llibret amb les lletres i la història de cada cançó.

Per mirar, escoltar i viure la música

¡Esto es ritmo! [enregistrament vídeo]: *una clase de baile puede cambiar tu vida*. Una pel·lícula de Thomas Grube y Enrique Sánchez Lansch. Madrid: Avalon, DL 2007. 2 discos òptics (DVD).

250 escolars alemanys de totes les edats i orígens es mouen al ritme de la música de Stravinsky. Harmonia, malaptesa, espontaneïtat, ritme i entusiasme. Hores, dies i mesos de treball per a reconèixer el valor de la representació col·lectiva.

Aigua [enregistrament sonor]: *la música que corre*. Selecció musical: Mariona Vila; il·lustracions: Philip Staton. Barcelona: L'Auditori, 2002. 1 disc (CD) + 1 conte.

Recomanat per a infants de 0 a 8 anys. Conté 1 disc compacte (CD), il·lustracions i suggeriments didàctics. El repertori ha estat escollit en funció del seu potencial emocional i l'element conductor que l'embolcalla és la representació sonora de l'aigua.

Amadeus [enregistrament vídeo]. Directed by Milos Forman. [S. l.]: Warner Home Video, 2000. 1 disc òptic (DVD).

Reflexa un apassionat drama humà, un sumptuós període èpic i una esplèndida celebració de la música de Wolfgang Amadeus Mozart.

Britten, B., et al. *Guia d'orquestra* [enregistrament vídeo]: *per descobrir la màgia de l'orquestra a través d'un concert, animacions i moltes més propostes*. [Barcelona]: Fundació Privada de l'Auditori i l'Orquestra, Benecé, 2010. 1 disc òptic (DVD) + 1 CD.

A partir de 6 anys. A partir de la Guia d'orquestra per a joves de Benjamin Britten i de cinc obres més es presenta, de manera lúdica i educativa, com s'organitza i funciona una orquestra simfònica.

El Gran silenci [enregistrament vídeo]. Un film de Philip Gröning. Madrid: Karma Films, 2007. 1 disc òptic (DVD). Documental que mostra la vida de l'Ordre de la Cartoixa, al monestir Grande Chartreuse, als Alps francesos. Sense música, excepte els cants dels monjos, sense comentaris, sense entrevistes, sense material addicional.

El Més petit de tots [enregistrament vídeo]: *una nova manera de descobrir la música pensada per a nadons*. Barcelona: L'Auditori, DL 2008. 1 disc òptic (DVD). A partir dels 3 mesos. Mentre els tres músics toquen, la ballarina amb un nino de drap, va dibuixant ambients i situacions al so de cançons tradicionals catalanes i música contemporània.

El Milagro de Anna Sullivan [enregistrament vídeo]. Dirigida por Arthur Penn. Madrid: Twentieth Century Fox, 2004. 1 disc òptic (DVD).

Basada en la infància de Helen Keller, una activista, escriptora i professora nord-americana sordcega, que va sortir de l'aïllament en què es trobava gràcies a l'ajuda de la seva professora, Anne Sullivan.

El Primer beso de Pingu [enregistrament vídeo]. Barcelona: Tribanda, 2009. 1 disc òptic (DVD). Mostra el dia a dia d'una família de pingüins de plastilina que parlen en el fictici llenguatge pingüinès. En una de les aventures en Pingu fa música amb caramells.

El Silencio antes de Bach [enregistrament vídeo]. Un film de Pere Portabella. Madrid: Sherlock Holmes, DL 2008. 1 disc òptic (DVD).

Aproximació a la música i a les disciplines i oficis que l'envolten a través de l'obra de J. S. Bach.

Els Colors del metall [enregistrament sonor]. Selecció musical: Pep Gol; il·lustracions: Àfrica Fanlo. Barcelona: L'Auditori, 2004. 1 disc (CD) + 1 conte.

Recomanat per a infants de 0 a 8 anys. Conté 1 disc compacte (CD), il·lustracions i suggeriments didàctics. Les músiques d'aquest CD són interpretades bàsicament pels instruments de vent de metall i estan pensades per desvetllar sensacions.

Encuentros en la tercera fase [enregistrament vídeo]. Una pel·lícula de Steven Spielberg. Madrid: Sony, 2009. 2 discos òptics (DVD).

Obra de ciència ficció en la que científics nord-americans aconsegueixen comunicar-se amb naus extraterrestres a partir de cinc notes (Re, Mi, Do, Do, Sol)

Girasons [enregistrament sonor]. Selecció musical: Marina Rodríguez ; il·lustracions: Veronica Cendoya. Barcelona: L'Auditori, 2007. 1 disc (CD) + 1 conte. Recomanat per a infants de 0 a 8 anys. Conté 1 disc compacte (CD), il·lustracions i suggeriments didàctics. Recull de músiques concebudes pensant en els infants, en el seu món emocional i en la seva capacitat expressiva.

La Historia del Camello que llora [enregistrament vídeo]. Un film de Byambasuren Davaa y Luigi Falorni. Valladolid: Divisa, 2005. 1 disc òptic (DVD).

Explica la història d'una família de nòmades del desert de Gobi que, per ajudar a sobreviure a un camell nounat, busquen un músic d'un poble remot.

La Petita Flauta Màgica [enregistrament vídeo]. Director: Joan Font. Barcelona: Fundació Gran Teatre del Liceu, Televisió de Catalunya, 2002. 1 disc òptic (DVD).

A partir de 5 anys. Adaptació per a públic infantil de Comediants de la cèlebre òpera La Flauta Màgica de Wolfgang Amadeus Mozart.

La Venta focs [enregistrament vídeo]. Una producció del Gran Teatre del Liceu. Barcelona: Benecé Produccions S.L., Gran Teatre del Liceu i Televisió de Catalunya, 2010. 1 disc òptic (DVD).

A partir de 5 anys. Adaptació per a públic infantil de Comediants de l'òpera La Cenerentola de Gioachino Rossini.

Lucas de la Ciudad [enregistrament vídeo]. Una pel·lícula de Charles Chaplin. [Paris]: MK2, DL 2010. 1 disc òptic (DVD). Una pel·lícula de cinema mut de Charles Chaplin.

Ma, me, mi... Mozart! [enregistrament sonor]. Selecció musical: Eduard Iniesta; il·lustracions: Daniel Jiménez. Barcelona: L'Auditori, 2008. 1 disc (CD) + 1 conte. Recomanat per a infants de 0 a 8 anys. Conté 1 disc compacte (CD), il·lustracions i suggeriments didàctics. El seu objectiu és obrir la possibilitat de viure la música de Mozart des de la vivència i l'experiència.

Martina i els ratolins [enregistrament vídeo]. Director: Jannik Hastrup. Barcelona: Associació Cultural Cavall Fort, Drac Màgic, Rialles, DL 2003. 1 disc òptic (DVD). La Martina, de la mà dels seus amics els ratolins, viatja del camp a la ciutat, deixant de banda una vida tranquil·la per a descobrir les dificultats de la vida urbana.

Mira i escolta [enregistrament vídeo]: *experiències visuals i musicals per estimular els més petits*. Barcelona: Benecé, L'Auditori, 2007. 1 disc òptic (DVD). A partir dels 3 mesos. Imatges en moviment que acompanyen la música perquè els infants puguin gaudir-ne.

Nómadas del viento [enregistrament vídeo]: *vuela por encima de tus sueños*. Una pel·lícula de Jacques Perrin. [Barcelona]: Planeta D, [2001]. 2 discos òptics (DVD). Documental sobre les aus migratòries que descriu els viatges que fan per a sobreviure. Permet observar ahora els senyals sonors d'aquests animals.

Norma Rae [enregistrament vídeo]. Dirigida por Martin Ritt. Madrid: Twentieth Century Fox, 2003. 1 disc òptic (DVD). Basada en fets reals, aquesta pel·lícula explica la lluita d'una treballadora d'una fàbrica tèxtil d'EE.UU dels anys 70 per a crear un sindicat i millorar així les condicions laborals en les que treballen.

Océanos [enregistrament vídeo]. Dirigida por Jacques Perrin y Jacques Cluzaud. Barcelona: Vértice, DL 2010. 2 discos òptics (DVD). Documental que mostra la vida marina, els seus sons i el so de tots els mars del planeta Terra.

The Visitor [enregistrament vídeo]. Written and directed by Tom McCarthy. Madrid: Karma, DL 2009. 1 disc òptic (DVD). A partir de 7 anys. Els ritmes exuberants del "djembé" revitalitzen l'esperit del protagonista d'aquesta història i li obren els ulls a un món nou i alternatiu, ajudant-lo a superar diferències culturals i generacionals.

Todas las mañanas del mundo [enregistrament vídeo]. Un film de Alain Corneau. Barcelona: Track Media, 2007. 2 discos òptics (DVD). Film que narra la vida de dos personatges reals, músics francesos del segle XVII, que representen dues maneres diferents de viure i entendre la música.

Vivaldi for Babies [enregistrament sonor]: *the four seasons*. [S.I.]: Brisa, 2001. 1 disc (CD). Recull musical de les obres d' Antonio Vivaldi escollit pensant en els nadons.

Wimoweh [enregistrament sonor]: *els camins de la veu*. Selecció musical: Jordi Vallespí i Francesc d'Assí Pagès; il·lustracions: Valentí Gubianes. Barcelona: L'Auditori, 2001. 1 disc (CD) + 1 conte. Recomanat per a infants de 0 a 8 anys. Conté 1 disc compacte (CD), il·lustracions i suggeriments didàctics. Viatge pels diferents sons de la veu (cants africans, gregorià, òpera, rap, cançons populars, rodolins i imitacions sonores) que es pot seguir amb il·lustracions.

Per experimentar

Caixeta de música amb corda.

A partir de 3 anys. Caixeta amb una moixaina que pot servir per descobrir, si s'amaga, d'on ve el so.

Cordill de cànem i niló.

Per experimentar tot fabricant telèfons amb quin cordill es transmet millor el so.

DiSpezio, M. A. *Experimentos sorprendentes con el sonido*. Leary, C. (il.). Barcelona: Oniro, 2004.

A partir de 10 anys. Proposa aprendre què és i com funciona el so a partir de diferents experiments amb materials quotidians com gots, llaunes de refrescos, caixes, etc.

Gravadores de sons

5 gravadores amb enllaç de PC USB per gravar sons i sorolls. Gravació MP3.

Joc de caps de tres materials diferents (cartró, fusta i alumini)

Per descobrir quin d'aquests materials absorbeix millor el so.

Kaner, E. *Ciencia Sonora: juego y experimentos con el sonido*. Phillips, L. (il.). Barcelona: Oniro, 2006.

A partir de 5 anys. Jocs i experiments per aprendre què és el so, com es transmet, com es percep i algunes de les seves aplicacions i conseqüències per a les persones.

Llibre de tela

Per nadons. Llibre de tela fet amb diferents textures i sons que fomenta la percepció visual i l'atenció dels nadons.

Mànega i embuts

Amb un tub de goma enganxat amb un embut a cada punta i afegint una goma de globus o de làtex som si fos una membrana a l'embut, es pot sentir els batecs del cor dels companys i les companyes. És un aparell semblant al fonendoscopi dels metges.

Mocadors de colors

A cada mocador de color se li pot associar una acció diferent: estar en silenci, parlar fluixet, parlar normal, parlar fort, cantar, xiular, bufar... Quan s'agafa un mocador determinat s'ha de fer l'acció que li correspon.

Molles de joguina

Dues molles metàl·liques i dues de plàstic per reproduir el moviment de les ones sonores. Es pot observar també com canvia la propagació del so al canviar de medi si ajuntem una molla metàl·lica amb una de plàstic.

Pilota sonora

Per nadons. Pilota de roba que al moure's fa soroll.

Pilotes de tenis taula

Per experimentar com la vibració dels materials produeix sons.

Saltamartí

Ninot lleuger que porta un pes a la base i que, desviat de la seva posició vertical, torna a posar-se dret per l'acció del pes addicional. És molt popular entre els nadons i porta un mecanisme musical al seu interior que s'activa al balancejar-lo.

Sonòmetre [Objecte]. 1 aparell electrònic en un contenidor.

Aparell mesurador molt útil per als centres educatius que vulguin realitzar una campanya, un mapa sònic, una ecoauditoria, etc.

Temporitzador i Recipient de cuina per fer el buit

Per observar com el so necessita un medi per propagar-se. Si es fa el buit les ones sonores no poden viatjar i per tant no hi ha so.

Per sonoritzar i crear música

Acordió de joguina

L'acordió és un instrument musical de vent. Fer-lo sonar estimula el control dels dos braços alhora de separar i ajuntar les mans per a donar-los aire.

Akoschky, J. *Cotidífonos: instrumentos sonoros realizados con objetos cotidianos: confección y sugerencias didácticas.* Buenos Aires: Ricordi Americana, 2001. Explica com construir els instruments, com fer-los sonor, quin so emeten i dóna alguns suggeriments didàctics.

Boomwachers

A partir de 3 anys. Tubs sonors. Es fan sonar colpejant a terra, entre ells o bé contra un objecte (taula, arbres...) o el propi cos. Són tubs afinats i el lot consta de 8 notes (de Do⁴ a Do⁵).

Botzina de bicicleta

La clàssica botzina de bicicleta metàl·lica que pot servir per fer sonoritzacions.

Bouvet, P. *Ding-Dong Notes.* Courlay: Fuzeau, 2008.

Inclou 1 disc (CD).

Llibre-CD per a aprendre a interpretar melodies curtes amb les campanes afinades.

Caixetes de música

Dues caixetes mecàniques que al girar la maneta sona una melodia. Si s'agafen amb la mà i es fa girar la maneta, la melodia se sent molt fluix. És una bona ocasió per crear

expectativa i silenci. Si es busca una caixa de ressonància el so s'amplifica.

Carraca (o matraca)

El nom de *matraca* prové de l'àrab *hàrraqa* o *hàrraq*, i es referia a un gran vaixell mercant (la carraca). Pot ser una paraula onomatopeica basada en el cruixir dels vaixells pesats. Als nens

petits els costa fer-la rodar. Té un so una mica estrident i per tant és recomanable fer-la sonar a l'aire lliure. Es pot fer servir per fer efectes especials sonors i per provocar el moviment.

Corona de cascavells

És un instrument de so indeterminat, sovint agut i de poca intensitat. Pot servir per acompanyar el moviment d'alguns balls.

Cròtals indians

Els cròtals són instruments musicals de percussió fets amb bronze que empren les ballarines a les danses tradicionals de Grècia, Turquia, Egipte i altres països. És un bon instrument per a sentir la durada del so. Es poden apropar a les orelles i sentir-ne la seva ressonància.

Diapasó

Petit instrument metàl·lic en forma de forca que, en vibrar, produeix un so musical d'una altura determinada, habitualment el la_3 (440 vibracions per segon) i serveix per a afinar instruments i donar el to als cantants.

Es pot fer escoltar el diapasó a l'orella de cada infant, també a través dels ossos, de les dents, pel cap. També es pot ampliar el so buscant una caixa de ressonància, recolzant el diapasó sobre una taula, en un vidre, sobre el piano, etc.

Eruga

Tradicional dels Andes. Instrument senzill que sacsejant-lo sona suau. Agradable al tacte i divertit de moure.

Es pot deixar a l'abast dels infants, o oferir-lo perquè el moguin, els sacsegin i descobreixin el seu so. El seu moviment recorda el d'una eruga o una serp.

Flauta d'èmbol

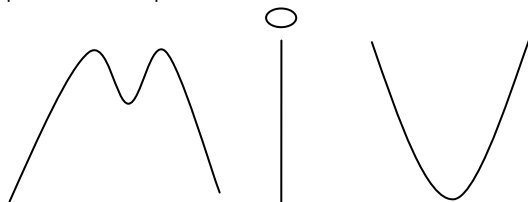

És una flauta llisa amb un èmbol en el seu interior que, en desplaçar-se, fa que varii la seva llargària i, per tant, el so que produeix.

Quant més llarga és la flauta, més llarga és l'ona (més longitud d'ona), més petita és la seva freqüència i el so és més baix. Ofereix la possibilitat de fer glissandos, és a dir relliscades sonores, tant ascendents com descendents. Es pot jugar a imitar el seu so amb la veu, a seguir el seu so amb el moviment del cos o del braç. També es pot utilitzar el seu so per explicar històries o per dibuixar el seus camins sonors.

Aquesta flauta permet sonoritzar lletres.

Granotes

Instrument del Vietnam, és un güiro en forma de granota.

Fregant amb el pal el lloc de la granota s'obté un so semblant al raucar d'una granota. Hi ha tres granotes de diferents mides i per tant de diferents so. Es pot associar mida amb so.

Joc de campanetes afinades (un joc amb mànec i l'altre amb polsador)

A partir de 3 anys. Amb aquestes campanetes es poden tocar cançons. Es poden endreçar per ordre ascendent o descendent. Es poden escoltar i explorar diferents altures, reconèixer intervals. Si es reparteix una a cada persona es poden inventar melodies, reproduir cançons...

Kalimba

Instrument africà. Són làmines de diferents longitud, dures però flexibles (poden ser de metall o de canya) fixades en un pont i produeixen so al ser polsades. La caixa pot ser de fusta, llauna, carbassa, etc. Es toca amb els polzes.

És fàcil de fer sonar. És relaxant si es toca a poc a poc.

Kazoo

El kazoo o mirlitó és d'origen africà. Consta d'un tub – sovint de canya– en un extrem del qual es fixa un paper de fumar. En taral·lejar una cançó per l'altra banda del tub, es posa en vibració el paper de fumar tot

produint un so nasal. És molt fàcil de fer sonar, només cal taral·lejar per l'embocadura. Va bé per reforçar el sentit melòdic.

Keseng-Keseng (dues campanetes de vímet)

Campanetes africanes de so suau i fluix.

És interessant jugar amb les dues: sacsejant-ne primer una després l'altre. Les dues alhora. Es pot comparar el seu so amb campanetes metàl·liques.

Oceandrum

Un senzill instrument que al sacsejar-lo aconseguix imitar el so de l'onatge. S'agafa amb les dues mans i es mou suaument. També es pot picar.

Octoblock

Instrument rodó fet de làmines de fusta de diferents mides que fa que sonin diferents.

Fent girar la baqueta per dins se sent un so melodiós. També fent rodar una boleta de fusta o bé una bala.

És senzill i provoca un moviment suau i rotatori. Es pot utilitzar per acompanyar una cançó.

Ous sonors

Com unes maraques, els ous sonors són fàcils d'agafar i sacsejar. Tenen un so suau i agradable. Amb els més petits és interessant observar com els mouen amb les dues mans. Es poden acompanyar cançons marcant la subdivisió del temps. Van bé per a fer efectes especials.

Pal de Pluja

Al fer-lo girar produeix un so semblant al de la pluja. És un so relaxant, que agrada a petits i grans, és molt fàcil aconseguir que soni. Aconseguix bons efectes especials i serveix com a acompanyament de percussió.

Reclams d'ocells.

Capsa amb quatre reclams d'ocells (rossinyol, pardal, merla i polla d'aigua) per a manipular manualment.

Saint-James, G. *Cuisik*. Courlay: Fuzeau, 2007. Inclou 1 disc (CD).

Receptes per crear música a partir dels utensilis de la cuina.

Saint-James, G. *Tubos con tubos: ¡20 canciones para tubos sonoros!*. Courlay: Fuzeau, 2009. Inclou 1 disc (CD).

20 peces curtes plenes de fantasia per a crear música amb els boomwackers. Conté orientacions pedagògiques.

Tan-tan

Timbalet africà, que cal fer rodolar entre les mans perquè les dues boletes piquin a cada costat. És fàcil de construir-ne de casolans. Es pot aprofitar per a fer

experimentació sonora, i poc a poc aconseguir marcar la subdivisió del temps.

Tub de tempesta

Aquest senzill instrument fa un efecte ben especial. Sacsejant-lo sembla un tro. Pot servir per explicar històries, per sonoritzar imatges, per a efectes sonors.

Tub harmònic

Fent girar el tub se sent com sona el vent que vibra i si es gira més de pressa se senten els harmònics del so fonamental. Si en sonen dos o tres a l'hora a diferents velocitats es crea un ambient harmònic molt bonic. Es pot intentar inventar melodies dins d'aquest ambient.

El tub també serveix per parlar-se i fer experiments sonors, per exemple, parlar-se a un mateix.

Tubs de ressonància

Instrument de fusta del que es pot aconseguir dos sons diferents tocant amb la baqueta. És un bon instrument per a estimular la improvisació rítmica i melòdica bicòrdica.

Van de Wouwert, B. *Creant instruments amb els més petits.* Barcelona: Zendera Zariquiey, 2001.

A partir de 3 anys. Aquest llibre vol lligar la descoberta d'emocions auditives amb la descoberta dels principis físics elementals del so (vibració, caixa de ressonància...), així com també la recerca d'una decoració estètica dels instruments creats.

Xiulets

Al bufar es fa sonar el vent. Si se'n tenen de semblants es pot comparar el so, relacionar-lo, fer preguntes i respostes, etc.

Com accedir a la Maleta Sons i Sorolls?

Tots els materials de la **Maleta Sons i Sorolls** es troben en el **Servei de Documentació d'Educació Ambiental**

Tots els materials es poden demanar en préstec durant un període de quinze dies.

sdea SERVEI DE DOCUMENTACIÓ D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

Carrer Nil Fabra, 20 baixos
08012 Barcelona
Tel. 932 562 592
Fax. 932 370 894

A/e: documentacioambiental@bcn.cat
www.bcn.cat/mediambient

Horari:

De dilluns a dijous de 10 a 14 h i de 15 a 18 h.

Tel. 934 882 979
A/e: scea@scea.cat
www.scea.cat

Amb el suport de:

Ajuntament de Barcelona

Barcelona pel Medi Ambient